

Alles Vegne, der hører til Familien eller Husstanden, og det vilde være et ganske mærkværdigt Indgreb, om vi paa dette enkelte Omraade vilde lade Hustruen træde op ved Siden af Manden. Jeg ser ikke rettere, end det maatte have den Konsekvens, naar Familien er repræsenteret ved to Medlemmer ved den kommunale Afstemning, at den ugifte Mand, som har en tilsvarende Virksomhed, ogsaa maa have to Stemmer, thi ellers er han og hans Virksomhed aldeles prægraveret i dette Forhold. Jeg synes, der snarere vil indtræde en Uretfærdighed, naar man giver den gifte Kvinde Stemmeret her. Det er paa dette Omraade ganske naturligt, at man forbliver ved det, vi kjende. Den gifte Kvinde har jeg heller ikke hørt i og for sig yttre noget Ønske om at komme til at stemme, men det er jo muligt, at der næres saadanne Ønsker. Jeg tror imidlertid, at hvor Forholdene ere, hvad de skulle være mellem Mand og Kone, er man fuldstændig tilfreds med den Afstemning, han giver i de kommunale Valgspørgsmaal.

Naar jeg derefter gaar over til det, som Flertallet i Udvalget er blevet enig om, nemlig at Enten og andre ugifte Kvinder, som forestaa en Husstand eller paa anden Maade indtage en selvstændig Stilling, fremtidig skulle have en Valgret som den, vi her omtale, da er jeg nu for det Første ikke sikker paa at, denne Bestemmelse om Enten og ugifte Kvinder, som forestaa en Husstand, er tydeligt udtrykt, eller at Tanken er heldigt udtrykt. Jeg ser f. Ex. ikke rettere, end at under disse Udtryk maa enhver Husbestyrerinde komme ind. Hun forestaar jo en Husstand, og det kan dog ikke være Meningen, at hun skulde have Valgret. Det vil komme ligefrem i Strid med, hvad der senere staar, nemlig at Valgret skal være betinget af de samme Betingelser som den politiske Valgret, altsaa at Enhver, der ikke har egen Husstand, men staar i privat Tjenesteforhold, ikke kan stemme. Under denne Bestemmelse vil Husbestyrerinder falde ind, saa jeg ser ikke rettere, end at denne Affattelse i ethvert Tilfælde ikke er heldig. Det burde vist hedde, som det staar i Grundloven: enhver Enke eller ugift Kvinde, som har egen Husstand; saaledes antager jeg, det burde hedde for at være tydeligt. Som det nu staar, er det utydeligt. Men naar jeg bortser fra denne formelle Betragtning, vil jeg for Resten med Hensyn til disse Personer, som her er Tale om, nemlig Enten og andre ugifte Kvinder, som have egen Husstand, bemærke, at jeg i og for sig ikke kjender noget Argument, der skulde bestemt tale mod at nægte dem denne Valgret. Naar vi se bort fra

dette, som jeg har sagt tidligere, at den almindelige Opfattelse er gaaet ud paa, at Kvinden ikke personlig tog Del i disse Valghandlinger, saa ser jeg ikke Noget, der bestemt er til Hinder derfor. Hvis det altsaa skulde vise sig, hvad jeg for Resten ikke tror, og jeg kjender dog vel omtrent lige saa mange Enten som Folk i Almindelighed, at der virkelig skulde være et overveende Antal Enten — det maa forlanges, at Antallet ikke er ubetydeligt — der stille det Ønske, saa kan jeg for Dieblisset ikke se noget bestemt Argument, der taler derimod. Skulde saadanne Argumenter imidlertid blive fremsførte fra anden Side, forbeholder jeg mig at tage det nærmere under Overveelse; thi det er jo virkelig en saa vanskelig Materie, at man har Krav paa ved andre Leiligheder at tage Spørgsmaalet under grundig Overveelse, men foreløbig ser jeg ikke nogen principiel Indvending. Naar man derimod ogsaa gaar videre og medtager ugifte Kvinder, som paa en eller anden Maade indtage en selvstændig Stilling, saa maa jeg bekjende, at det er mig ganske uklart, hvad der ligger i disse Ord, og jeg nærer derfor den største Betænkelighed ved en Lov, der kommer til at indeholde en saadan Sætning. Nu veed jeg meget vel, at dette staar i den islandiske Lov, som der jo her gjentagne Gange er henvist til, der staar de samme Udtryk. Men det er ikke for mig noget særdeles Afgjørende. I det Hele synes Henvisningen til Island mig her noget forseilet. Den islandiske Lov, som her er Tale om, giver jo Kvinderne Valgret til Reporstanderskab, Sysselstandsforstanderskab, Byraad, Menighedsforstanderskab og deslige. Men hvad er Talen om der? Ja, Systernerne svare jo til de danske Herreder, Kepperne til de danske Sogne eller Kommuner, men om end disse territoriale Udstrækning paa Island er temmelig betydelig, løber Befolkningen i Kepperne vist ikke op til Andet end Hundreder, og i Systernerne maaft til noget over Tusinde. Mere kan det efter islandiske Forhold ikke dreie sig om. Man kjender altsaa der fuldstændig Forholdet, kjender hinandens Personer, og hvad det er for Personer, der paa Island kan være sigtet til ved disse Ord: „der paa en eller anden Maade indtage en selvstændig Stilling“. Det veed Islanderne, thi de maa jo kjende hinanden. Saadanne Forhold er der virkelig ikke her i Kjøbenhavn, hvor man nu vil indføre denne Reform. Her kjender vi paa ingen Maade hinanden, og jeg gad nok vide, hvem der kan give mig en klar Bækked paa, hvad der ligger i disse Ord: „som paa en eller anden Maade indtage en selvstændig Stilling“, og hvad der i Grunden falder ind derunder. Jeg kunde tænke mig